

ISSN 1301 - 3416

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

JORNUAL of ULUDAĞ UNIVERSITY
FACULTY of EDUCATION

Cilt:XXII, Sayı: 2

2009

ISSN 1301 – 3416

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL of ULUDAĞ UNIVERSITY
FACULTY of EDUCATION

CİLT: XXII, SAYI: 2
2009

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına Sahibi / Owner
Dekan Prof. Dr. Murat ALTUN

Yayın Kurulu / Editorial Staff

Prof. Dr. Muhlis ÖZKAN
Prof. Dr. Asude BİLGİN
Doç. Dr. Sedat YÜKSEL
Yrd. Doç. Dr. İsmet ÖZTÜRK

Editor/Editor-in- Chief

Prof. Dr. Muhlis ÖZKAN

Yardımcı Editor/Associate Editor

Doç. Dr. Sedat YÜKSEL

İletişim & Sekreteryâ

Contact & Secretariat

Sema Nur GÜNGÖR
Gülümser KAYA

U. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi Ulusal
Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi ULAKBİM
üyесidir. (www.ulakbim.gov.tr)
Dergide yayımlanan makalelere ULAKBİM
Sosyal Bilimler Veri Tabanı (SBVT)
(www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/sbvt)
üzerinden tam metin olarak
erişilebilmektedir.

Yazışma Adresi/ Contact Address

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
TR-16059 Görükle / BURSA
Telefon : (224) 294 22 20 - 294 22 10
Belgegeçer : (224) 294 21 99
E-posta : ef_dergi@uludag.edu.tr
Web : http://www.uludagegitim.net
http://kutuphane.uludag.edu.tr/
Univder/uufader.htm

Dizgi-Baskı / Printed by

Uludağ Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü
Bursa-2010
Tel : (224) 29 40 530 - 29 40 532
Fax : (224) 29 40 531
E-posta : uumatbaa@uludag.edu.tr

Bu Sayının Hakem Kurulu /

Editorial Advisory Board of this Issue

Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Deniz ZEYREK	ODTÜ
Prof. Dr. Kemal YÜCE	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mukim SAĞIR	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar BAYKUL	Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Nusret AYYILDIZ	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AYDOĞDU	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Fitnat KAPTAN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet BAHAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Teoman KESERCİOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz KAMACIOĞLU	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut SARI	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ALTUN	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet İŞIK	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Asude BİLGİN	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi KINCAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail BOZKAYA	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa CEMİLOĞLU	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Servet ÖZDEMİR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İsmet ÖZTÜRK	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SAĞLAM	Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Emin KARIP	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Durmuş Ali BAL	Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Arif ALTUN	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Aysan ŞENTÜRK	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit DENİZ TURAN	Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Görkem ÇALGAN	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Osman GÜNDÜZ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet İhan ŞEN	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Y. Ömer BOYACI	Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Sedat YÜKSEL	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin KEPENEKÇİ	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Şeyda ÇILDEN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Sibel AKINCI	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Remziye ERGÜL	Uludağ Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şeref TAN	Uludağ Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Dergisi

http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm Cilt: XXII Sayı: 2 2009

İÇİNDEKİLER

<i>Oktay AKBAŞ</i>
Bireysel Öğrenme Amacıyla
Hazırlanan Metinlerde Açıklama ve
Kavram Haritası Kullanımının
Akademik Başarıya Etkisi 313	<i>Ferruh AŞCI</i>
<i>Ahmet BURSALI</i>
<i>Muhlis ÖZKAN</i>
Türkiye Faunası İçin Yeni Bir Su
Kenesi (Acari, Hydrachnidia) Türü;
Axonopsis (Hexaxonopsis)
Rotundifrons (Viets,1922) 433
<i>Eylem ÜLBEĞİ</i>
The Effects Of Implicit Vs.
Explicit Instruction On Pragmatic
Development: Teaching Polite
Refusals In English 327	<i>Hakan Şevki AYYACI</i>
<i>Çiğdem ŞAHİN</i>
Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Ders
Sürecinde Ve Yazılı Sınavlarda
Sordukları Soruların Bilişsel
Seviyelerinin Karşılaştırılması 441
<i>Ahmet YAVUZ</i>
<i>Gökhan ÖZDEMİR</i>
Öğretim Elemanlarının
Atwood Aleti Problemi
Çözüm Stratejilerinin Prakseolojik
Analizi 357	<i>Nuri BALOĞLU</i>
<i>Engin KARADAĞ</i>
<i>Şevki GAVUZ</i>
Okul Müdürlerinin Çok Faktörlü
Liderlik Stilllerinin Yetki Devrine
Etkisi: Bir Doğrusal ve Yapısal Eşitlik
Modelleme Çalışması 457
<i>Erol OGUR</i>
Ali Canip Yöntem'in Cumhuriyet
Döneminde Edebiyat Öğretimi İçin
Hazırladığı Ders Kitapları 379	<i>Yasemin HARURLUOĞLU</i>
<i>Ercan KAYA</i>
Biyoloji Öğretmen Adaylarının
Biyoloji Öğretimine Yönelik Öz-
Yeterlik İnançları 481
<i>Erol OGUR</i>
Ali Canip Yöntem'in Eğitim ve
Edebiyat Eğitimi Hakkındaki
Düşünceleri 397	<i>S. Sadi SEFEROĞLU</i>
<i>Cenk AKBIYIK</i>
Bilgisayar Öğretmenlerinin Bakış
Açısıyla Yönetici ve Öğretmen
Beklentileri 497
<i>Mustafa Serdar KÖKSAL</i>
<i>Özlem TAŞDELEN</i>
An Analysis Of Scores Of
Prospective Biology Teachers
On The Factors Of MSLQ 417	

<i>Hamit YOKUŞ</i> <i>R.Erol DEMİRBATIR</i> Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Türk Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma	515	<i>Süleyman EROĞLU</i> <i>Nilay ÇAĞLAYAN</i> İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Kitaplarındaki Kelime Grupları ve Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme	623
<i>Osman BİRGİN</i> <i>Ramazan GÜRBÜZ</i> İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Rasyonel Sayılar Konusundaki İşlemsel ve Kavramsal Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi	529	<i>Yusuף CERİT</i> Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri İle İşbirliği Yapma Düzeyleri Arasındaki İlişki	637
<i>Mürşide TAŞPINAR</i> <i>Erdoğan HALAT</i> Yeni İlköğretim 6. Sınıf Matematik Programının Ölçme Değerlendirme Kısımının Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi	551	<i>Rayna HOLLANDI</i> Semantic Relations In The Comparative Phraseological Units In English And Bulgarian	659
<i>Atilla DEMİR</i> <i>Fatih SEZEK</i> İlköğretim Sekizinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Genetik Ünitesindeki Kavram Yanılgılarının Giderilmesinde Grafik Materyallerin Etkisi	573	<i>Ertuğ EVREKLİ</i> <i>Didem İNEL</i> <i>Ali Günay BALIM</i> <i>Teoman KESERCİOĞLU</i> Fen Öğretmen Adaylarının Yapılandırma Yaklaşımına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	673
<i>Zafer KUŞ</i> <i>Kadir KARATEKİN</i> İş Birliğine Dayalı Öğrenmenin Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarı Üzerine Etkisi	589	<i>Dilek GÖKTÜRK</i> Historical Development Of Public School String Education In The United States And Connections With Turkey	689
<i>H. Özgür AKKOR</i> <i>Uğur TÜRKMEN</i> Kontrbas Eğitiminde Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Yeri ve Değerlendirilmesi	605	<i>Özden DEMİR</i> <i>Ahmet DOĞANAY</i> Öğretmen Eğitiminde Bilişsel Koçluk Yaklaşımı	717
		<i>Tekin ÇELİKKAYA</i> <i>Zafer KUŞ</i> Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kullandıkları Yöntem ve Teknikler	741

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Bilgisayar Öğretmenlerinin Bakış Açısıyla Yönetici ve Öğretmen Beklentileri

S. Sadi Seferoğlu*, Cenk Akbıyık**

**Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi Böl.
sadi@hacettepe.edu.tr*

***Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi Böl.
cakbiyik@erciyes.edu.tr*

Özet. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretim ortamlarında etkili kullanımını sağlamak bilgisayar öğretmenlerinin görevleri arasındadır. Bu çalışmada ilköğretim okullarında çalışan bilgisayar öğretmenlerinin çalışma ortamlarında karşılaştıkları değişik durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda bilgisayar öğretmenlerinin karşılaştığı yönetici ve öğretmen beklentileri incelenmiştir.

Çalışma grubu Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan 121 bilgisayar öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak bir anket kullanılmıştır. Veriler ortalama, yüzde ve frekans kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri eğitim öğretim dışı etkinliklerde yoğunlaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar öğretmeni, bilişim teknolojileri, beklentiler.

Abstract. In educational settings, it is one of the responsibilities of computer teachers to make sure that information and communication technologies (ICT) are used in an effective way. The purpose of this study was to

investigate different situations computer teachers face during their daily professional work in primary schools. In doing this examination, computer teachers' opinions in terms of administrators' and teachers' expectations from them are investigated.

The study group consisted of 121 computer teachers. Data collection was done through a survey questionnaire. Data was analyzed calculating averages, frequencies, and percentages. According to the results school administrators' and teachers' expectations from computer teachers are mostly about non-instructional issues.

Key Words: Computer teacher, information and communication technologies, expectations.

GİRİŞ

Bilim ve teknolojilerde hızlı gelişmelerin yaşandığı 21. yüzyıl bilgi çağı olarak da adlandırılmaktadır. Bu çağda, bilginin kapsamı, bilgiye erişim şekli ve hızı değişmekte, bilgiye erişimde yeni kanallar ortaya çıkmaktadır. Bütün bu gelişmelerin ışığında günümüz okullarından beklenen de bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir (Akkoyunlu ve Kurbanoğlu, 2003). Bu amaçla eğitim kurumları bilişim teknolojilerinden yararlanma çabası içinde değişik uygulamalar yürütmektedirler.

Eğitimde üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisi teknolojinin eğitimde kullanımudur. Bilişim teknolojileri içinde en önemli yere sahip olan bilgisayarların işlevi her geçen gün artmakta ve bu bir taraftan öğrenme-öğretme süreçlerini diğer taraftan eğitimin ekonomik ve toplumsal işlevlerini etkilemektedir.

Bilişim teknolojilerinin yayılım hızındaki artışın, geleneksel eğitim kurumlarının tepkisi ne olursa olsun öğrenme-öğretme süreçlerini etkilemesi kaçınılmazdır. Bilişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme süreçlerini geliştirme konusundaki potansiyeliyle ilgili birçok kurumun ve bireyin olumlu bir bakış açısı bulunmaktadır. Bilişim teknolojilerinin eğitim sisteminde doğru kullanılabilmesi ve olası yararlarının üst düzeyde gerçekleştirilebilmesinde öğretmenler anahtar konumda bulunmaktadırlar (Usluel ve Seferoğlu, 2004). Bu öğretmenler arasında ise bilişim teknolojisi derslerinin yürütücüsü konumunda olan bilgisayar öğretmenlerinin özel bir yeri bulunduğu kuşkusuzdur. İlköğretim okullarındaki bilişim teknolojisi derslerinin öğretimi günümüzde temel olarak üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

(BÖTE) mezunları tarafından yapılmaktadır (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, 2007). 1998 yılında kurulan ve ilk mezunlarını 2002 yılında veren BÖTE bölümü öğrencilerinin lisans eğitimleri boyunca bilgisayar ve bilgisayarın eğitimde kullanımıyla ilgili aldıkları dersler aşağıdaki gibidir (YÖK, 2007):

I. Sınıf	III. Sınıf
Eğitimde bilişim teknolojileri I ve II	İşletim sistemleri ve uygulamaları
II. Sınıf	İnternet tabanlı programlama
Programlama dilleri I ve II	Uzaktan eğitim
Eğitimde materyal tasarımı ve kullanımı	Çoklu ortam tasarımı ve üretimi
Bilgisayar donanımı	Bilgisayar ağları ve iletişim
Öğretim tasarımı	Veri tabanı yönetim sistemleri
Eğitimde grafik ve canlandırma	IV. Sınıf
	Web tasarımı

Görüldüğü gibi BÖTE mezunu öğretmenler 4 yıllık lisans eğitimleri boyunca bilgisayar yazılımı ve donanımıyla ilgili derslerin yanı sıra bilgisayarın eğitim ortamlarında nasıl kullanılabileceğine, internet ortamlarının tasarımına, görsel uzaktan eğitim tekniklerine, eğitim yazılımı tasarımına ve her türlü öğretim materyalinin üretimine ilişkin yoğun bir eğitim almaktadır. Ancak bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerin BÖTE bölümlerinde verilen lisans eğitimiyle ne düzeyde örtüştüğü tam olarak bilinmemektedir. Ayrıca bilgisayar öğretmenlerinden görev ve sorumlulukları dışında bazı beklentilerin olduğu da alanda çalışan öğretmenlerin yaygın bir şekilde yakındıkları bir durumdur (Er, 2007; Seferoğlu ve Akbıyık, 2007).

Öte yandan okuldaki insan kaynaklarının temel öğeleri olan yöneticiler ve öğretmenler, arasındaki ilişkilerin çok yönlü ve karmaşık bir yapısının olduğu söylenebilir (Güler, 2006). Yönetici ve öğretmen beklentilerinin bir öğretmenin işlerini nasıl yapacağına ilişkin önemli ipuçları taşıdığı söylenebilir. Buradan yola çıkarak bu beklentilerin bilişim teknolojisi dersinin yürütücüsü olan bilgisayar öğretmenlerinin başarısı üzerinde etkili olacağı öngörülebilir.

Bu noktada okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin ortaya konması anlamlı görünmektedir. Ancak alan yazında okullarda bilişim teknolojileriyle ilgili çalışmaların tamamına yakını bilişim teknolojilerinin entegrasyonu, bilgisayar destekli eğitim, öğretmenlerin derslerinde bilişim teknolojilerini kullanma durumları gibi konular üzerine eğilmektedir. Bilişim teknolojisi dersiyle ve bilgisayar

öğretmenleriyle ilgili çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bilişim teknolojisi dersleri ve bilgisayar öğretmenleriyle ilgili yaşanan sorunlar ve bunların özömlerinin ortaya konabilmesi açısından bu konular üzerinde gerek nicel gerekse nitel çalışmaların yürütölmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin olarak bilgisayar öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir.

Bu amaçla bilgisayar öğretmenlerinin görüşleri alınarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Okul yöneticilerinin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri nedir?
- 2- Öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri nedir?

YÖNTEM

Bu alışma okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerini incelemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubu, Türkiye'nin çeşitli illerindeki okullarda çalışan 121 bilgisayar öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenlerin %85'i eğitim fakóltesi BÖTE bölümü, %11'i teknik eğitim fakóltesi bilgisayar bölümü mezunu, %4'ü ise meslek yüksek okulu bilgisayar bölümü mezunudur. Öğretmenlerden %6'sı yüksek lisans derecesine sahiptir. Katılımcıların %43'ü bayan, %57'si erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu öğretmenlerin hizmet deneyimleri de 1-5 yılları arasında yoğunluşmaktadır. Çalıştıkları okullara göre yapılan dağılıma bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunun il ve ile merkezlerindeki ilköğretim okullarında çalıştıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin %95'i devlet okullarında, %5'i ise özel okullarda görev yapmaktadır. Çalışma grubundaki bilgisayar öğretmenlerine değişik elektronik platformlar aracılığıyla ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir anket kullanılmıştır. Anket maddeleri McCarthy'nin (1998) doktora tezinde kullandığı anketten esinlenerek yazılmıştır. Anketin kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla 3 uzmanın görüşlerine başvurulmuştur.

Uzman görüşlerinin alınmasının ardından anket üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve anket dil ve anlatım yönünden incelenmiştir. Daha sonra 2 bilgisayar öğretmeninin katılımıyla deneme uygulaması yapılmıştır. Öğretmenlerden alınan dönütler doğrultusunda bazı değişikliklere gidilerek ankete son biçimi verilmiştir. Ankette, “öğretmenlerin kişisel bilgileri, okul ve öğrenci bilgileri, okuldaki teknoloji öğretiminin durumu”yla ilgili sorular ve “yöneticilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri ve talepleri, öğretmenlerin derslerinde BT kullanma durumları ve bilgi teknolojisi sınıflarının yeterlik durumları”na ilişkin beşli likert tipi maddeler bulunmaktadır. Anketteki beşli likert seçenekleri "Hiç, Nadiren, Bazen, Sık Sık, Her Zaman" olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada yalnızca “yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri”ne ilişkin veriler kullanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde yüzde ve frekans analizi yapılmış ve ortalamalar hesaplanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar nicel verilerin yorumlanmasında kullanılmıştır.

BULGULAR

Bulgular, okul yöneticilerinin beklentileri ve okuldaki diğer öğretmenlerin beklentileri başlıkları altında ve tablolarda sunulan “beklenti durumları” maddelerinden yola çıkılarak sunulmuştur.

Okul Yöneticilerinin Beklentilerine İlişkin Bulgular

Okul yöneticilerinin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri Tablo 1’de verilmektedir. Yönetici beklentileri konularına göre gruplanarak aşağıda açıklanmıştır.

Ders Materyali Hazırlama

Tablo 1 incelendiğinde gerek basılı gerekse elektronik ders materyali hazırlama konusundaki yönetici beklentilerinin düşük düzeyde olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X} = 2.12$ ve $\bar{X} = 2.29$). Bilgisayar öğretmenlerinin %41.8’i basılı ders materyali hazırlama, %43,2’si de elektronik ders materyali hazırlama konusunda hiç talep olmadığını belirtmektedir.

Öğrenci Notlarını ve Resmi Belgeleri Bilgisayar Ortamına Aktarma

Genel olarak bilgisayar öğretmenleri notların ve resmi belgelerin bilgisayar ortamına aktarılması ile ilgili beklentilerle orta sıklıkla karşılaşmaktadır

($\bar{X} = 2.99$ ve $\bar{X} = 3.18$). Öğrenci notlarını bilgisayar ortamına aktarılması konusundaki dağılımlara bakıldığında dengeli bir dağılım gözlenmektedir. Ancak resmi belgelerin yazımı konusuna gelince verilerin dağılımının “bazen (%22,1), sık sık (%19,5) ve her zaman (%24,8)” seçeneklerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu tür işlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklenmesi yöneticilerin ve okuldaki diğer öğretmenlerin yeterli düzeyde bilgisayar kullanma becerilerine sahip olmamaları ile açıklanabilir.

Hizmet İçi Eğitim Kursları Düzenleme

Veriler incelendiğinde hizmet içi eğitim kursu verilmesine yönelik beklentilerin düşük kaldığı anlaşılmaktadır ($\bar{X} = 2.22$). Bilgisayar öğretmenlerinin %43’ünden hiç hizmet içi eğitim kursu talep edilmemesi, %15,8’inden ise nadiren talep edilmiş olması ilginçtir. Bu durum bilgisayar öğrenmeye yönelik isteksizliğin bir göstergesi olabilir.

Okulun Web Sayfasını Hazırlama ve Güncelleme Yapma

Web sayfasıyla ilgili yönetici beklentilerinin yükseğe yakın bir düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Okulun web sayfasını hazırlama ile ilgili beklenti ortalaması $\bar{X} = 3.43$ olarak bulunurken, okulun web sayfasını güncelleme ile ilgili beklenti ortalaması $\bar{X} = 3.44$ düzeyinde bulunmuştur. Sık sık ve her zaman seçenekleri birleştirildiğinde öğretmenlerin %57’sinden okulun web sayfasını hazırlamalarının beklendiği, %57’sinden ise web sayfasını güncellemelerinin beklendiği görülmektedir. Bu durum, okulların İnternet teknolojilerini kullanma konusundaki yaklaşımlarını göstermesi açısından memnuniyet verici bir durum olarak algılanabilir. Ancak öte yandan bu oranın daha yüksek olması gerektiği de düşünülebilir. Bu nedenle, bu durum bazı okulların içinde bulunduğu koşullar nedeniyle henüz bir web sayfasının olmayışı veya yöneticilerin ilgisizliği şeklinde de yorumlanabilir.

Tablo 1. Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Öğretmenlerinden Beklentilerinin Dağılımı

Beklenti Durumları	Hiç	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Toplam	\bar{X}
1- Basılı ders materyali hazırlama	f 46 % 41,8	26 23,6	22 20,0	11 10,0	5 4,5	110 100	2,12
2- Elektronik ortam ders materyali hazırlama	f 48 % 43,2	16 14,4	23 20,7	15 13,5	9 8,1	111 100	2,29
3- Öğrenci notlarını bilgisayara girme	f 27 % 23,7	16 14,0	28 24,6	17 14,9	26 22,8	114 100	2,99
4- Resmi belgeleri bilgisayar kullanarak yazma	f 20 % 17,7	18 15,9	25 22,1	22 19,5	18 24,8	113 100	3,18
5- Hizmet içi eğitim kursları düzenleme	f 49 % 43,0	18 15,8	25 21,9	17 14,9	5 4,4	114 100	2,22
6- Okulun web sayfasını hazırlama	f 26 % 22,8	7 6,1	16 14,0	22 19,3	43 37,7	114 100	3,43
7- Okulun web sayfasını güncelleme	f 23 % 20,0	9 7,8	17 14,8	26 22,6	40 34,8	115 100	3,44
8- Okul bilgisayarlarına program kurma	f 8 % 6,8	10 8,5	22 18,6	25 21,2	53 44,9	118 100	3,89
9- Okul bilgisayarlarını tamir etme	f 12 % 10,2	11 9,3	16 13,6	27 22,9	52 44,1	118 100	3,81
10- Okul çalışanlarının kişisel bilgisayarlarını tamir etme	f 31 % 26,3	29 24,6	22 18,6	17 14,4	19 16,1	118 100	2,69
11- Okul çalışanlarının kişisel bilgisayarlarına program yükleme	f 31 % 26,3	20 16,9	33 28,0	16 13,6	18 15,3	118 100	2,75
12- Okulla ilgili sunu hazırlama	f 29 % 25,0	17 14,7	33 28,4	16 13,8	21 18,1	116 100	2,85
13- Okulla ilgili tanıtıcı kitapçık hazırlama	f 57 % 50,0	14 12,3	26 22,8	7 6,1	10 8,8	114 100	2,11
14- Yapılan etkinliklerle ilgili film hazırlama	f 50 % 43,5	19 16,5	22 19,1	12 10,4	12 10,4	115 100	2,28
15- CD / DVD kopyalama	f 18 % 15,4	15 12,8	29 24,8	29 24,8	26 22,2	117 100	3,26
16- Kurum içi yerel ağ ayarlarını yapma	f 26 % 21,8	15 12,6	16 13,4	29 24,4	33 27,7	119 100	3,24

Tablo 1. (Devamı)

17- Kurum içi yerel ağ kurma	f	33	20	17	19	29	118	2,92
	%	28,0	16,9	14,4	16,1	24,6	100	
18- Halktan isteklilere bilgisayar kursu verme	f	67	12	11	8	15	113	2,04
	%	59,3	10,6	9,7	7,1	13,3	100	
19- İstekli öğrencilere üst düzey bilgisayar becerilerini öğretme	f	58	11	23	12	8	112	2,12
	%	51,8	9,8	20,5	10,7	7,1	100	
20- Öğrencileri bilgisayar yarışmalarına hazırlama	f	84	9	3	6	7	109	1,56
	%	77,1	8,3	2,8	5,5	6,4	100	
21- Öğrencileri TÜBİTAK olimpiyatlarına hazırlama	f	93	6	4	4	4	111	1,38
	%	83,8	5,4	3,6	3,6	3,6	100	

Okul Bilgisayarlarına Program Kurma, Okul Bilgisayarlarını Tamir Etme ve Kurum İçi Yerel Ağ Kurma ve Ağ Ayarını Yapma

Tablo 1'deki verilerden, yöneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden en yüksek beklentinin teknik işler üzerinde yoğunlaştığı hemen göze çarpmaktadır. Örneğin okul bilgisayarlarına program kurulmasına yönelik yönetici beklenti ortalaması $\bar{X} = 3.89$ gibi yüksek bir değerdedir. Benzer biçimde bilgisayar öğretmenlerinden okul bilgisayarlarının tamir edilmesi de sıklıkla beklenmektedir ($\bar{X} = 3.81$). Bir okul bünyesinde kullanılan onlarca bilgisayar göz önüne alındığında tüm bu bilgisayarların bakım ve onarımının çok zaman alıcı olabileceği söylenebilir. Bilgisayar öğretmenin asli görevleri arasında olmamasına karşın öğretmenlerin %21,2'sinden sık sık, %44,9'undan ise her zaman bilgisayarlara program kurmaları; %22,9'undan sık sık ve %44,1'inden ise her zaman okul bilgisayarlarını tamir etmeleri beklenmektedir. Aynı biçimde oldukça teknik bir konu olan yerel ağ kurulmasıyla ilgili olarak öğretmenlerin %16,1'inin sık sık ve %24,6'sının ise her zaman bu taleple karşılaştıkları görülmektedir. Bu durum diğer verilerle birleştirildiğinde bilgisayar öğretmenlerinden asli görevlerinin dışında oldukça büyük beklentiler olduğunu göstermektedir.

Her ne kadar bilgisayar öğretmenlerinin görev alanına girmese de katılımcı yorumlarından yöneticilerin teknik işleri bilgisayar öğretmenlerinin asli görevleri arasında gördükleri anlaşılmaktadır. Konuyla ilgili bilgisayar öğretmenlerinin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmektedir.

Bilgisayarlarla ilgili herşeyin, tamir, bakım, onarım, programların yüklenmesi ve işler hale getirilmesi, veri kopyalama, web sayfa tasarlama, diğer öğretmenlerin karşılaştığı problemlerin çözümü bilgisayar öğretmeninden beklenmektedir (Öğretmen-8).

Okulda çalışan öğretmenlerin ve idarenin, bilgisayar öğretmenlerini teknik servis elemanı olarak görmeleri ve her sorunu çözebileceklerine inanmaları önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Okulda bir müdür yardımcısı olmasına rağmen okuldaki bilgisayarla ilgili bir çok evrak işini bilgisayar öğretmenine yaptırılmaktadır (Öğretmen-67).

Okulda beni öğretmenden çok teknik eleman şeklinde algılıyorlar. Herkesin bilgisayarla ilgili sorununu çözmem gerekiyormuş gibi bir beklenti var. Yöneticiler bizim sadece öğretmenlik görevimiz olduğunu asla kabul etmiyorlar. Bilgisayarla ilgili her görev bizim. Herkesin yapabileceği bir yazıyı yazma işi için bile "bilgisayarcısın bu senin işin" şeklinde dayatıyorlar. Ve ne yazık ki asli işimizi bu tür angarya işlerden dolayı yapamıyoruz (Öğretmen-59).

Okul Çalışanlarının Kişisel Bilgisayarlarını Tamir Etme ve Bu Bilgisayarlara Program Yükleme

Katılımcıların yalnızca %26,3'ü okul çalışanlarının kişisel bilgisayarlarını tamir etme ya da bu bilgisayarlara program yükleme beklentisiyle karşılaşmadıklarını belirtmektedirler. Yalnızca gönüllü olarak yapılabilecek bu işlerin bir kısım bilgisayar öğretmenlerinden beklenmesi okulların bulunduğu bölgenin teknik yetersizlikleri ile açıklanabileceği gibi yöneticilerin öğretmenlerden görevleri dışında taleplerde bulunmaları ile de açıklanabilir.

Okulla İlgili Sunu, Kitapçık ve Film Hazırlama

Okulun tanıtımı ve okulda yapılan etkinliklerle ilgili sunu, kitapçık ve film hazırlanmasına yönelik yönetici beklentilerinin düşük olduğu görülmektedir ($\bar{X} = 2.85$, $\bar{X} = 2.11$ ve $\bar{X} = 2.28$). Bu tür beklentilerle sık sık ya da her zaman karşılaşan bilgisayar öğretmenleri az sayıdadır.

CD/DVD Kopyalama

Verilerden CD/DVD kopyalamayla ilgili yönetici beklentilerinin yüksek olduğu göze çarpmaktadır ($\bar{X} = 3.26$). Bilgisayar öğretmenlerinin yalnızca %15,4'ü bu tür bir beklentiyle hiç karşılaşmamıştır.

Halktan İsteklere Kurs Verme

Bilgisayar öğretmenlerinin %59,3'ü halka kurs verme beklentisiyle hiç karşılaşmamıştır. Bu durum okullarda bulunan bilgi teknolojisi odalarının ders dışında da kullanılmasını bekleyen Milli Eğitim Bakanlığı'nın beklentileriyle örtüşmemektedir.

İstekli Öğrencilere Üst Düzey Bilgisayar Becerilerini Öğretme ve Öğrencileri Bilgisayar Yarışmalarına Hazırlama

Bilgisayar öğretmenlerinin yalnızca %10,7'si sık sık, %7,1'i ise her zaman istekli öğrencilere üst düzey bilgisayar becerilerini öğretme beklentisiyle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin %51,8'inin ise bu taleple hiç karşılaşmamış olmaları düşündürücüdür.

Benzer biçimde bilgisayar öğretmenlerinin %77,1'i öğrencileri bilgisayar yarışmalarına hazırlama konusunda, %83,8'i ise öğrencileri TÜBİTAK yarışmalarına hazırlama konusunda hiçbir taleple karşılaşmamıştır. Oldukça sınırlı bir öğrenci kitlesine hitap eden TÜBİTAK yarışmalarıyla ilgili bulgular anlaşılabilir olsa da öğretmenlerden bilgisayar yarışmalarıyla ilgili bir çalışmada bulunma talebinin bulunulmamış olması üzücüdür. Bu bulgular üst düzey bilgisayar becerilerinin öğretilmesine, bilgisayar projelerinin hazırlanmasına olan ilgisizlikle açıklanabileceği gibi öğrencilerin henüz okuryazarlık becerilerini yeterli düzeyde kazanamamış olmaları ve teknik yetersizlikler ile de açıklanabilir.

Öğretmenlerin Beklentilerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri Tablo 2'de sunulmaktadır. Bilgisayar öğretmenlerden beklentiler konularına göre gruplanarak aşağıda açıklanmıştır.

Kişisel bilgisayar arızalarının çözülmesi ve kişisel bilgisayarlara program kurulması

Tablo 2'ye göre bilgisayar öğretmenlerinden en çok kişisel bilgisayar arızalarının çözülmesi ($\bar{X} = 3.49$) ve kişisel bilgisayarlara program kurulması ($\bar{X} = 3.29$) beklenmektedir. Verilere göre bu tür kişisel taleplerle karşılaşmayan bilgisayar öğretmeni yok gibidir (%2.52 ve %7.56).

Bilgisayar okuryazarlığı kursu verme

Kişisel bilgisayarlarla ilgili beklentilerin ardından bilgisayar öğretmenlerinin en fazla karşılaştığı beklenti bilgisayar okuryazarlığı kursunun verilmesidir ($\bar{X} = 2.86$). Bilgisayar öğretmenlerinin %21.62'si kurs verilmesiyle ilgili herhangi bir beklentiyle hiç karşılaşmamıştır. Bu durum bazı okullarda bilgisayar öğrenmeye yönelik isteksizlikle açıklanabileceği gibi okulda çalışan öğretmenlerin bilgisayar okuryazarlığı kursuna ihtiyaç duymamaları ile de açıklanabilir. Bilgisayar kurslarıyla ilgili bu veriler memnuniyet verici sayılabilir.

Sınav, ders notu gibi belgeleri bilgisayar ortamına aktarma, öğrenci notlarını bilgisayara girme, karne basma

Dikkati çeken başka bir beklenti de ders notu, sınav gibi belgelerin bilgisayar ortamına aktarılmasıyla, öğrenci notlarının girilmesi ve karnelerin basılmasıyla ilgilidir ($\bar{X} = 2.78$ ve $\bar{X} = 2.60$). Bilindiği gibi bu gibi işler her öğretmenin bizzat kendisinin yapması gereken işlerdir. Katılımcı bilgisayar öğretmenlerinin yarısından fazlasının bu beklentiyle bazen ya da daha sık karşılaşıyor olması üzücüdür.

Tablo 2. Öğretmenlerin Bilgisayar Öğretmenlerinden Beklentilerinin Dağılımı

Beklenti Durumları		Hiç	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Her Zaman	Toplam	\bar{X}
1- Bilgisayar okuryazarlığı kursu verme	f	24	22	25	25	15	111	2,86
	%	21,62	19,82	22,52	22,52	13,51	100	
2- Kişisel bilgisayar arızalarını çözme	f	3	17	41	35	23	119	3,49
	%	2,52	14,29	34,45	29,41	19,33	100	
3- Kişisel bilgisayarlarına program kurma	f	9	17	45	27	21	119	3,29
	%	7,56	14,29	37,82	22,69	17,65	100	
4- Sınav, ders notu gibi belgeleri bilgisayar ortamına aktarma	f	24	27	32	17	16	116	2,78
	%	20,69	23,28	27,59	14,66	13,79	100	
5- Öğrenci notlarını bilgisayara girme, karne basma	f	36	20	27	18	14	115	2,60
	%	31,30	17,39	23,48	15,65	12,17	100	
6- Kendi dersleriyle ilgili sunu hazırlama	f	50	31	22	6	6	115	2,02
	%	43,48	26,96	19,13	5,22	5,22	100	
7- Kendi dersleriyle ilgili web sitelerini belirleme	f	56	25	18	9	6	114	1,98
	%	49,12	21,93	15,79	7,89	5,26	100	
8- Ders yazılımı hazırlama	f	73	22	11	3	3	112	1,58
	%	65,18	19,64	9,82	2,68	2,68	100	
9- Bilgisayar destekli öğretim etkinlikleri hazırlama	f	55	23	19	9	5	111	1,97
	%	49,55	20,72	17,12	8,11	4,50	100	
10- Bilgisayar destekli öğretim etkinlikleri gerçekleştirme	f	45	31	16	15	4	111	2,12
	%	40,54	27,93	14,41	13,51	3,60	100	
11- Bilgisayar destekli öğretim etkinliklerine destek verme	f	29	30	25	20	7	111	2,51
	%	26,13	27,03	22,52	18,02	6,31	100	
12- Boş geçen derslerde öğrencileri laboratuvara kabul etme	f	45	27	19	15	7	113	2,22
	%	39,82	23,89	16,81	13,27	6,19	100	

Kendi dersleriyle ilgili sunu hazırlama, web sitelerini belirleme, ders yazılımı hazırlama, BDÖ etkinlikleri hazırlama, gerçekleştirme ve destek verme

BDÖ etkinliklerine destek verme gibi bir beklentiyle bilgisayar öğretmenlerinin %40.54'ü hiç karşılaşmamaktadır. BDÖ etkinliklerini hazırlama, dersle ilgili sunu hazırlama, dersle ilgili web sitelerini belirleme gibi beklentilerle ilgili veriler incelendiğinde de öğretmenlerin bu tür beklentilerle pek fazla karşılaşmadıkları ortaya çıkmaktadır ($\bar{X} = 1.97$, $\bar{X} = 2.02$, $\bar{X} = 1.98$). Konuyla ilgili beklentilerden en yüksek

BDÖ çalışmalarına destek verme yönündeki beklentidir ($\bar{X} = 2.51$). Ancak bu bulgu sunu hazırlama, web sitesi belirleme, BDÖ etkinlikleri hazırlama, ders yazılımı hazırlama noktasındaki bulgularla birlikte düşünüldüğünde BDÖ ile ilgili öğretmen beklentilerinin laboratuvardaki bilgisayarların sorunsuz olarak çalışmalarının sağlanmasından ibaret olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Boş geçen derslerde öğrencileri laboratuvara kabul etme

Çok sık olmasa da bazı bilgisayar öğretmenlerinden dersi boş geçen öğrencileri bilgisayar laboratuvarına kabul etmeleri beklenmektedir ($\bar{X} = 2.22$). Bu durumun boş geçen derslerde öğrencileri oyalamak amaçlı olduğu ortadadır. Bu durum öğrencilerin bilgisayarları bir öğrenme aracıdan çok eğlence ve oyun aracı olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan okulun BT laboratuvarının Bilişim Teknolojileri dersinden dolayı dolu olması veya fiziksel koşullarından dolayı yeterli olmamasından kaynaklanan nedenlerden dolayı da bu talep düşük çıkmış olabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yönetici beklentileriyle ilgili bulgulara genel olarak bakıldığında yöneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerinin eğitim öğretim dışı etkinliklerde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bilgisayar öğretmenlerinin görev alanına girmediği halde yöneticiler teknik işleri bilgisayar öğretmenlerinin asli görevleri arasında görmektedirler. Nitekim bu konu bilgisayar öğretmenlerinin en çok yakındıkları konuların başında gelmektedir: Bu tür beklentiler özellikle göreve yeni başlamış öğretmenler üzerinde olumsuz etkiler bırakmaktadır:

Genellikle yetersiz sayıdaki yeni mezun bir bilgisayar öğretmeninden aşırı miktardaki ders çeşitliliği ve ders saati yüklenerek hem

öğretimden başarı, hem de idarenin arıza-istek ve yazışmalarında her problemi giderme ve bilgisayarla alakalı her konuyu bilme talebi öğretmeni çok zor duruma sokmaktadır (Öğretmen-4).

Altun (2007), bu durumu esprili bir şekilde ele alarak “okulda geç saatlere kadar kalıp bilgisayar bakım ve onarımlarını yapma, okul dışındaki yerel kurumların veya yöneticilerinin bilgisayarlarla ilgili kişisel sorunlarını çözmeye çalışma, idarenin yazılmasını ve düzenlenmesini istediği belgeleri ve yazıları tamamlama ve bozulan bilgisayarlarını onarma” gibi işlerin bilgisayar öğretmenlerinin görevleri arasında olduğunu belirtmektedir.

Keller de (2000) ABD’deki okullarda bilişim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili yürüttüğü çalışmasında benzer bir sonuca ulaşmıştır. Keller, teknik hizmetlerin yetersiz oluşu sebebiyle bu işlerin öğretmenlerden beklenebildiğini belirtmektedir. Ancak bakım onarım gibi teknik işleri yapmaya hem öğretmenlerin zamanı yetmemekte, hem de bu işleri yapmaya bazı öğretmenlerin bilgi ve becerileri yeterli olmamaktadır. Bu durum da zaman ve para kaybına yol açmaktadır.

Yöneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden yapmalarını istedikleri iş ve uygulamalar kurumdan kuruma değişebilmektedir. Bu karmaşık durum ve belirsizlik de bilgisayar öğretmenlerini olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Katılımcılar bu konuyla ilgili olarak aşağıdaki görüşleri belirtmekte ve bu sorunun çözümünüyle ilgili bazı öneriler sunmaktadırlar:

Ben bilgisayar öğretmeni olarak değişik okullarda çalıştım. Çalıştığım bu farklı okullardaki yöneticilerin benden farklı beklentileri oldu. Bu durum çeşitli tereddütlerin oluşmasına neden olabiliyor (Öğretmen-62).

Bilgisayar öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları somut bir şekilde bir yönetmelik aracılığıyla belirtilmelidir. Diğer öğretmenler gibi bilgisayar öğretmenleri de sadece derse girip çıkmalıdır (Öğretmen-26).

Bir başka katılımcı farklı uygulamalardan kişisel olarak rahatsız olmadığını belirtmekle beraber kimi durumlarda bilgisayar öğretmenlerinin de birer insan olduklarının hatırlanmasını istiyor ve yöneticilerden ufak destekler beklediğini ifade ediyor:

Bilgisayar öğretmenleri günümüzde (ileride ne olur bilemem) A dan Z’ye tüm bilgisayar işlerini yapan her türlü bilgisayar programını kullanabilen her türlü tamiri yapabilen vs..... biri olarak görülüyor. Ben okuldan çoğu zaman normal dersim bittiğinde ayrılmadım. Her zaman bir şeyler çıktı. Yok şu bilgisayar göçtü, yok şu çalışmıyor vb gibi. Kişisel olarak ben yaptığım bu iş ve uygulamalardan

gocunmuyorum ama bilgisayar oğretmenleri için maddi ve manevi bir takım iyileştirmeler yapılması gerektiğini dőřünüyorum. Daha önce alıştığım EML lisesinde durum maaş olarak biraz daha tatminkardı. Öte yandan ayrıca yöneticilerin de bilgisayar oğretmenelerine karşı biraz daha hoşgrl olmaları gerekir. Arada bir onları motive edici bir teşekkür (sözlü veya yazılı olarak) verilebilir (ğretmen-33).

Bazı katılımcılar ise ilgisizlikten yakınıyor ve bu durumun oğretmenin bütün çalışma isteğini körelttiğini belirtiyorlar. İşte bir rnek:

Okulumun web sayfasını yapmak için çok uğraştım. Hatta alan adı bile satın aldım. Ayrıca host hizmeti için yer buldum. Daha sonra bir şeyler hazırlayıp siteye koydum. Ancak bu çabalarımı hiç kimse umursamadı. şu anda ise bizim okula ait bir site yok. Web sitesi olan diğer okullar hemen göze çarpıyor ve bu konuda bana dokundurmalar yapıyor. Ancak bana destek verilmesi gerektiği zaman bırakın destek vermeyi kimse yaptıklarımı umursamamıştı bile. Bu yüzden bende artık hiç iş yapma isteği kalmadı (ğretmen-100).

Toplumsal değişme ve gelişmeleri hem başlatan hem de yönlendiren bir kurum olarak eğitim kurumları teknolojik gelişmeleri izlemek, bu teknolojileri kullanmak ve teknolojilerin kullanımını oğretmek zorundadırlar. Bilgisayar oğretmenleri, bilişim teknolojilerinin kullanımlarında birer eğitici, bu teknolojilerin programlarla btnleştirilmelerinde yol gösterici ve birer materyal geliştirme uzmanı olarak etkin bir şekilde çevrelere katkıda bulunabilirler. Bilgisayar oğretmenlerinin üniversitede aldıkları eğitim onları bu becerilerle donatmış durumdadır. Ancak görünen o ki görev yaptıkları kurumlarda bu potansiyel gereği gibi kullanılamamaktadır. Bilgisayar ve oğretim teknolojileri oğretmen adaylarının sorunları ve geleceğe yönelik kaygılarının incelendiği bir çalışmada da (Altun ve Ateş, 2008) bilgisayar oğretmen adaylarının bu doğrultuda kaygılar taşıdığı belirtilmektedir. Bu araştırmanın bulgularından bilgisayar oğretmen adaylarının taşıdıkları bu tür kaygıların gerçekçi olduğu anlaşılmaktadır. Bilgisayar oğretmenliği ile ilgili bu olumsuz dőřncelerin oğretmenliğe henüz atanmamış olan kişilerde bile bulunuyor olması gelecek açısından olumlu göstergeler değildir. Bu olumsuz durumun daha derinleşmeden önlenmesi yolunda gerekli adımlar atılmalıdır.

Araştırma bulgularına göre yöneticilerin bilgisayar oğretmenlerinden hizmet içi eğitim kursları düzenlemeyle ilgili beklenti ve talepleri düşük düzeyde kalmaktadır. Bazı katılımcılar bu konuda bir takım eleştirilerde bulunmaktadırlar. Katılımcılar, bazı yöneticilerin eğitim teknolojilerine gereken ilgiyi göstermediklerini ileri sürmekte, bazı yöneticilerin ise bilişim teknolojileri konusundaki bilgi ve becerilerinin yetersiz olmalarından

yakınmakta ve bu yöneticilerin bu konuda herhangi bir çaba göstermediklerini belirtmektedir:

... Yine aynı şekilde bazı yöneticilerin bilgisayar bilgisi son derece yetersizdir. Dahası bu yöneticiler bu konudaki eksikliklerini kapatmak için herhangi bir çaba göstermemektedirler! (Öğretmen-8).

Buradaki idarecilerin eğitim teknolojilerine gereken önemi vermediklerini düşünüyorum (Öğretmen-81).

Okul yöneticilerinin öncelikle bilişim teknolojilerinin ne olduğunu bilmeleri, okulda hangi uygulamalarının olabileceğini ve bunun gerekliliğine inanmaları gerekir. Ayrıca beraber çalıştıkları bilgisayar öğretmenlerini gereği gibi yönlendirebilmeleri için bilgisayar öğretmenlerinin çalışma alanlarıyla ilgili bilgi sahibi olmaları gerekir. Bu durum hem bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerin gerçekçi olması açısından hem de farklı uygulamalar nedeniyle belirsizlikler yaşayan bilgisayar öğretmenlerinin bundan uzak kalmaları açısından önemlidir. Ancak Altun'un (2007) "bilgisayar öğretmenleri ne işe yarar?" sorusuna verdiği yanıtlardan bazılarını seçip yan yana getirirsek bilişim teknolojileri dersinin "karnede notu olmayan, seçmeli bir oyun dersi" olarak algılandığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz yönetici ve öğretmenlerin tamamı bu doğrultuda düşünmemektedir. Ancak böyle bir algıya sahip yöneticilerin de bilgi teknolojileri eğitiminin gerekliliğine inanmaları da zor olacaktır.

Bilgisayar öğretmenlerinden neler beklendiğinin yani bilgisayar öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarının yasal düzenlemelerle açık ve net olarak belirlenmiş olması da bilgisayar öğretmenlerinin beklentileri arasındadır. Öğretmenler ayrıca yöneticilerin ilgisiz olmalarından ve kendilerini güdüleme konusunda yeterli çabayı göstermemelerinden yakınmaktadır. Yöneticilerin, kurumlarının her türlü işiyle yakından ilgilenmeleri, bir şeyler üretme yolunda çaba harcayanlara gerekli desteği sağlamaları ve beraber çalıştıkları kişileri güdüleyici eylemlerde bulunmaları kurumun başarılı olması açısından önem taşımaktadır.

Öğretmen beklentileriyle ilgili bulgulara genel olarak bakıldığında bilgisayar öğretmenlerinden bir kaynak ve bir destek olarak gereği gibi yararlanılmadığı ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentileri BDÖ gibi destek almaları gereken konularda değil, "bilgisayarlarda karşılaşılan arızaları giderme" ve "program yükleme" gibi teknik destek birimlerinin sorumluluk alanına giren ve "sınavları ve ders notlarını bilgisayar ortamına aktarmak" gibi bizzat kendilerini ilgilendiren konularda yoğunlaşmaktadır. Hatta BDÖ ile ilgili beklentiler de büyük ölçüde laboratuvarındaki bilgisayarların sorunsuz çalışmasının sağlanmasından

ibarettir. Bu beklentilerle iletişime geçilen bilgisayar öğretmenleri de bir günün sonunda angaryalar dışında bir şeyler yapamamış olmanın verdiği olumsuz duygular içinde bütün güdülenmesini kaybetmektedir.

Katılımcıların anketin son kısmına ekledikleri açıklamalar ve yakınmalar da bu bulguları destekler niteliktedir. Bilgisayar öğretmenlerinin bir kısmı mevcut durumdan yakınırken bir kısmı da çeşitli önerilerde bulunmaktadır:

BT sınıfı yalnızca bilgisayar dersi için kullanılmalıdır. BT sınıflarında BDE için gerekli zaman ayrılmalıdır. Diğer öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim uygulamalarında bulunmaları özendirilmeli ve BT sınıfını BDE için kullanmaları sağlanmalıdır (Öğretmen-38).

Bilgisayar öğretmenlerinin okullarda daha verimli kullanılmasını isterdim. Diğer öğretmenlerin ve idarenin bize bakış açısının değişmesi gerekir. Bizim bilgimizin ve zamanımızın daha verimli kullanılmasını isterdim. Öğretmenlerin ve idarecilerin angarya işleri o kadar çok vaktimi alıyor ki gün bitiminde işe yarar hiç bir şey yapmamış oluyorum (Öğretmen-44).

... Diğer öğretmenlerin derslerinde bilgisayar labaratuvarını kullanmak istemeleri ve bilgisayar ortamındaki materyallerini kullanarak ders anlatılması çok güzel deneyimler oluyor. Cumhuriyet Bayramı ve 10 Kasım gibi özel günlerde slayt gösterileri hazırlanması ve bunu bütün okulun izlemesi çok güzel duygular. Bu günlerin anlam ve öneminin daha iyi anlaşılmasını sağlıyor. Ancak teknolojiye uzak bakan öğretmenlerimiz de var. Bunların da teknolojiye sıcak bakmalarını sağlamak ve ayrıca her sınıfa bir bilgisayar ve projektör kurulması gerektiğini düşünüyorum (Öğretmen-107).

BÖTE bölümlerinde lisans eğitimi sürecinde sunulan dersler bilgisayar öğretmenlerinin karşılaştıkları yönetici ve öğretmen beklentileri göz önünde bulundurularak incelendiğinde derslerle beklentiler arasında kısmi bir örtüşmenin olduğu anlaşılacaktır. Örneğin, donanımla ilgili derslerin içeriğiyle bilgisayar öğretmenlerinin çalışma yaşamlarında karşılaştıkları beklentiler örtüşmektedir. Ancak bilgisayarın eğitim ortamlarında kullanımı ve materyal geliştirme ile ilgili derslerle öğretmenlerin çalışma hayatlarında karşılaştıkları beklentiler arasında pek örtüşme olmadığı söylenebilir.

Cradler (1996) teknoloji uygulamalarının başarılı olabilmesi için etkili bir planlamanın yapılmasının ve bu planlamada teknik destek ve bakımın yer alması gerektiğini ileri sürmektedir. Bilgisayarlarla ilgili tamir, bakım, onarım ve programların yüklenmesi gibi işlerin bilgisayar öğretmenlerinden bekleniyor olması ve bu nedenle de bilgisayar öğretmenlerinin kendi asıl işlerini yapamıyor olmaları bir sorun olarak yaşanmaktadır. Alanyazına göre bu sorunun kaynağı etkili bir teknoloji planlamasının olmayışıdır (Cradler,

1996, Williams ve diğeri, 2000). Öte yandan sorunların temel kaynağı kâğıt üzerinde sorunsuz gibi görünen planların, şartnamelerin, hizmet ve mal alımlarının, hizmet içi eğitim kurslarının, sertifika programlarının gerçekte olması gerektiği şekilde işlemeyişi de olabilir. Bu bağlamda, özellikle ülkemiz eğitim kurumlarında bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerin neden eğitim öğretim dışı işlerde yoğunlaştığı ve bu sorunun çözümü yolunda neler yapılabileceğiyle ilgili olarak çeşitli araştırmaların gerçekleştirilmesi ve bu araştırmalarda ulaşılan sonuçlar doğrultusunda yeni planlamaların yapılıp uygulanmasına gerek duyulduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoğlu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 1-10. 21 Temmuz 2008 tarihinde <http://193.140.216.63/200324BUKET%20AKKOYUNLU.pdf> adresinden alınmıştır.
- Altun, E. (2007). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenleri Türkiye’de ne işe yarar? *Eğitimdeyiz*, 1(1), 12–14.
- Altun, E. ve Ateş, A. (2008). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmen adaylarının sorunları ve geleceğe yönelik kaygıları. *İlköğretim Online Dergisi*, 7(3), 680–692. 31 Ekim 2008 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say3/v7s3ml1.pdf> adresinden alınmıştır.
- Cradler, J. (1996). Implementing technology in education: Recent findings from research and evaluation studies. Far West Laboratory. 31 Ekim 2008 tarihinde <http://www.wested.org/techpolicy/recapproach.html> adresinden alınmıştır.
- Er, K. F. (2007). *İlköğretim bilgisayar ders programına ilişkin öğretmen görüş ve beklentileri: Bir durum çalışması, Çanakkale ili örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güler, A. (2006). *İlköğretim okullarında öğretmen-yönetici ilişkilerinde sorun yaratan konular (Bingöl örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi (2007). *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü (Hakkında)*. 21 Temmuz 2008 tarihinde <http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/bto.html> adresinden alınmıştır.
- Keller, J. (2000). Learning from our mistakes. *Technology & Learning*, 20(11), 60.

- McCarthy, P. J. (1998). *Teacher attitudes towards computers and the relationship between attitudes towards computers and level of involvement with computers among New York City Special Education teachers*. Unpublished doctoral dissertation. Columbia University, Teachers College, New York.
- Seferoğlu, S. S. ve Akbıyık, C. (2007). *Bilişim teknolojilerinin okullarda kullanımı: Bilgisayar öğretmenlerinden beklentiler*. Uluslararası Öğretmen Yetiřtirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi ve Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi. 12-14 Mayıs 2007, Bakü, Azerbaycan. 21 Temmuz 2008 tarihinde http://www.egitim.hacettepe.edu.tr/sempozyum_bildiri.pdf adresinden alınmıştır.
- Usluel-Koçak, Y. ve Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretim elemanlarının bilgi teknolojilerini kullanmada karşılaştıkları engeller, çözümler ve öz-yeterlik algıları. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 6(3), 143-157.
- Williams, D., Coles, L., Wilson, K., Richardson, A. ve Tuson, J. (2000). Teachers and ICT: Current use and future needs. *British Journal of Educational Technology*, 31(4), 307-320.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2007). *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Lisans Programı*. 31 Ekim 2008 tarihinde http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/bilgisayar_ogretim.doc adresinden alınmıştır.